

TUNNITÖÖ

PLANETAARSED PIIRID. BIOSFÄÄR JA KLIIMA

EESMÄRK

Õpilased arendavad empaatiavõimet looduse ja teiste elusolendite suhtes, kogevad kujutlus- ja rollimängu kaudu keskkonnamuutuste mõju ning õpivad mõtestama, kuidas inimese tegevus mõjutab elurikkust ja ökosüsteeme. Ülesande käigus õpitakse väljendama oma tundeid, kuulama teiste kogemusi ja tegema isiklikke lubadusi, kuidas igaüks saab panustada looduse hoidmisse.

ÕPITULEMUSED

Õpilane:

- kirjeldab oma kogemust ja tundeid seoses looduskeskkonna muutustega;
- loob rühmas lühiloo/monoloogi valitud elusolendi või ökosüsteemi vaatenurgast;
- selgitab, kuidas inimtegevus mõjutab valitud rolli elutingimusi;
- osaleb empaatilises arutelus ja sõnastab ühe isikliku lubaduse looduse heaks.

ÕPPEVAHENDID TUNNI LÄBIVIIMISEKS

- Vaikne taustamuusika (soovi korral).
- Märkmepaberid „lubaduste seina“ jaoks.
- Eelmistes tundides loodud ökosüsteemi mudelid.

TUNNI PIKKUS

75 min

ETTEVALMISTAV KODUTÖÖ

Õpilased loevad kodus läbi peatüki „Planetaarsed piirid. Biosfäär ja kliima“.

LOODUSE HÄÄLTE HARJUTUS

- Õpetaja palub õpilastel sulgeda silmad ja kujutada ette, et nad on looduses, mõnes neile tuttavas kohas, kus neil on olnud hea olla. Seejärel palub õpetaja vaadata selles kohas ringi, märgata, mis maastik õpilasi ümbritseb, milline on valgus, kas on tunda tuult või lõhnu. Millised ökosüsteemid seda kohta ümbritsevad? Kas seal on veekogu, niit, mets, raba jne? Milliseid teisi elusolendeid võib sellises kohas enda ümber näha? On seal tuttavaid taimi ja loomi, võib-olla mõni seen? Seejärel hakkab õpetaja järk-järgult lisama muutusi: metsaraiet, vee reostumist, kliimamuutuse tõttu hävivaid elupaiku, liikide kadumist.
- Seejärel avavad õpilased silmad ja peegeldavad üksteisele: mida sa tundsid, kui olid mõtterännakul oma mõnuses paigas? Mida sa tundsid, kui loodus hakkas muutuma? Milline emotsioon või mõte sul tekkis seoses keskkonnamuutustega?

**ELUSOLENDITE
LOOD**

Õpilased tegutsevad esialgsetes rühmades. Igale rühmale loositakse roll.

- Polaarrebane, kelle elupaik kahaneb kliima soojenemise tõttu.
- Korallrahu, mis pleekub ja kaotab oma elanikud.
- Kimalane, kelle elupaik väheneb ja kellel ei ole piisavalt toitu.
- Kullerkupp, mis on jäänud viimaseks kullerkupuks niidul.
- Rähn, kes ei leia enam pesapuud, kuna vanad metsad on maha raiutud.
- Jõgi, mis on reostatud ega suuda enam toetada elustikku.

Õpilaste ülesanne on rühmas üheskoos luua lühike lugu või monoloog, lähtudes oma rollist.

- Kuidas sa selles rollis keskkonnamuutusi tajud?
- Mida sa tunned?
- Mis sinuga juhtub ja kuidas see su elu muudab?
- Mis sa arvad, mis edasi juhtuma hakkab?

Lugude esitamine

- Rühmad esitavad oma lood klassile väikese rollimänguna.
- Pärast iga esinemist saavad teised õpilased jagada oma emotsioone ja mõtteid: Mis tunne oli seda kuulata? Kas see muutis sinu vaadet keskkonnaprobleemidele?

**ARUTELU JA
EMPAATIAPEEGEL
– KAS ME
SUUDAME TUNDA
JA HOOLIDA?**

Õpilased istuvad ringis ja jagavad oma tundeid:

- Milline lugu liigutas sind eriti tugevalt? Miks?
- Kuidas sinu isiklikud tarbimisharjumused või valikud mõjutavad nende lugude tegelasi?
- Kuidas saaksime nende elusolendite elu parandada?

**KOKKUVÕTE JA
REFLEKSIION –
ÜHINE LUBADUS
LOODUSELE**

Õpilased panevad tahvlile või paberile oma klassi lubaduste seina, kuhu igaüks kirjutab või joonistab ühe asja, mida ta soovib oma igapäevaelus muuta, et aidata loodusel taastuda ja säilida.

**ESIMESES TUNNIS
VALMINUD
ÖKOSÜSTEEMI
MUDELI
TÄIENDAMINE**

- Kuidas mõjutavad bioloogilise mitmekesisuse vähenemine ja kliimamuutused teie ökosüsteemi?
- Millised seosed katkevad, kui praegune kliimamuutuste suundumus jätkub ja probleemid süvenevad?